

Tid Måndagen den 20 december 2021 , kl.17:00
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Onsdagen den 22 december 2021 §§ 1-4, 6-12
Anslaget Torsdagen den 23 december 2021 §§ 1-4, 6-12
Omedelbart justerade paragrafer
Justerat Måndagen den 20 december 2021 § 5
Anslaget Onsdagen den 22 december 2021 § 5

Joakim Larsson

Elisabet Carlsson

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Joakim Larsson (M), ordförande
Jan Valeskog (S), vice ordförande

Hans Breismar (M)
Björn Ljung (L)
Cecilia Obermüller (MP)
Fredrik Lindstål (C)
Mikael Valier (KD)
Elisabet Carlsson (S)
Ulf Walther (S)
Sara Stenudd (V)
Maria Hannäs (V)
Peter Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Arne Genschou (M)

För Kristina Lutz (M)

Ersättare:

Linda Jonsson (M)
Mikael Eskman (M)
Ingebrikt Sjövik (M)
André Nilsson (L)
Lennart Tonell (MP)
Erik Sarfors (C)
Isabelle Ljungberg (S) §§ 1-3
Emilia Wikström Melin (S)
Jonas Santesson (V)
Jerker Söderlind (SD)
Mikaela Karlsson (Fi)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektör Anette Scheibe Lorentzi, nämndsekreterare Sara Högne, Åse Geschwind och Erik Germundsjö, borgarrådssekreterare Nils Annink, Lovisa Lindholm, Louise Hyltander och Adam Valli Löfgren, personalrepresentant Luis Lopez §§ 1-4, Torkel Kjellman, Martin Schröder

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 1**Val av justerare och tid för justering, Dnr 2020-16571-01**

Stadsbyggnadsnämnden utser Elisabet Carlsson (S) att tillsammans med ordförande Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

Justering sker onsdagen den 22 december.

§ 2**Verksamhetsplan 2022 för stadsbyggnadsnämnden,
Dnr 2021-16355-00****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna stadsbyggnadskontorets förslag till verksamhetsplan med budget 2022 för stadsbyggnadsnämnden.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om en omslutningsförändring om 42,9 miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 december 2021.

Bil § 2

Tjänsteutlåtandet avser verksamhetsplan 2022 för stadsbyggnadsnämnden.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD) och vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis avslå förvaltningens förslag till verksamhetsplan och istället godkänna förslag till inriktning enligt vad som anges i Vänsterpartiets budgetreservation 2021, samt att därutöver anföra följande:

För Vänsterpartiet är det av största vikt att nödvändiga samhällsfunktioner i ett tidigt stadie planeras in. I en tätbebyggd stad som Stockholm är det svårt att komplettera det i efterhand.

Fokus för Vänsterpartiet är att se till att barn och ungdomar får den absolut bästa starten i livet som staden kan uppbringa. Misslyckandet att ge ordentliga lektytor åt barn är ett tydligt exempel på en samhällsplanering som inte fungerar. Vi vill att planeringen ser utemiljön i såväl skola som förskola som en del av det pedagogiska rummet, och ta med utemiljön i byggprocessens tidiga skeden, för att uppnå höga lekvärden. Förskolgårdar ska i huvudsak ha en friyta på 30 kvm per barn samt minst 3 000 kvm, och skolgårdar en friyta på 20 kvm per barn. Detta gäller planeringen av både kommunala och fristående verksamheter. Om dessa krav inte kan uppfyllas behöver kompletterande investeringar göras i närliggande naturområde eller parker för att förskolor och skolor ska kunna vistas där dagligen, exempelvis behövs toaletter, dricksvattenfontäner och vind/solskydd.

Vi vill tillvarata invånarnas lokalkunskap, åsikter och idéer så att stadens fysiska miljö utvecklas med bästa resultat och utveckla formerna för dialog med barn och unga, flickor och kvinnor liksom andra grupper som är underrepresenterade i stadsutvecklingsprocesser. Vi vill att staden i huvudsak bedriver stadsplanering genom områdesplanering för helheten, utreder förutsättningarna för området och först efter tidig dialog med invånarna anvisar mark. Det arbetssättet var under vårt styre framgångsrikt i Skärholmen, Rågsved och Hagsätra. Staden fick på så vis igång planering av bostäder i områden där det tidigare inte byggts eller planerats nybyggnation i någon större utsträckning.

I större stadsutvecklingsprojekt är det viktigt att både se till utökade möjligheter för nya arbetsplatser men även se till icke-kommersiella lokaler, särskilt i områden med många bostäder. Såväl civilsamhället som näringslivet bör ges möjlighet att utvecklas i takt med att staden byggs ut.

Vi kan inte se att målen i Agenda 2030 kommer att kunna uppnås om det inte finns tillgängliga lägenheter som människor har råd att bo i.

- 3) Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Ett förslag till verksamhetsplan har kommit in till stadsbyggnadsnämnden som ligger i linje med majoritetens budget. Sverigedemokraterna har presenterat en egen budget i kommunfullmäktige där vi redovisar vår syn på hur verksamheten för Stockholms stad bör prioriteras och hänvisar därför till denna för en utförligare beskrivning.

Vi vill dock särskilt framhålla att den formella processen för framtagande av detaljplaner brister vad gäller politiska förtroendevaldas mycket små möjligheter att delta i arbetet som ligger till grund till de beslut om inriktning och innehåll som tas för det som skall byggas. I många fall fungerar stadsbyggnadsnämnden enbart som ett rundmärke för stadsbyggnadskontoret. Med det menar vi att nämnden enda uppgift är att godkänna eller avslå att planarbete sätts igång och att godkänna eller avslå den plan som stadsbyggnadskontoret har tagit fram och som utan mellanliggande beslut i nämnden låtit gå ut på samråd. Vid inget tillfälle har nämnden i ett stort antal planärenden ingen möjlighet att formulera på vilket sätt, med vilka mål eller med vilken utformning som ett planförslag skall utarbetas. Detta ger ett stort demokratiunderskott och missgynnar därför stadens väljare.

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD) och vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S).

Reservation

Sara Stenudd m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Den grönbå majoriteten ser positivt på verksamhetsplanen och de prioriterade områdena för nämndens arbete det kommande året. Det historiska kvalitetspaket för stadens gestaltning som tagits fram under mandatperioden i form av byggnadsordningen, arkitekturpolicyn och strategin för

småhus- och villaområden ska fortsätta att implementeras och det är glädjande att vi redan börjar se resultat i de projekt som presenteras för nämnden. Under året ska även en vägledning för balkonger fastställas. Vi ser med spänning fram emot den första utvärderingen av strategin för småhus- och villaområden för att se om den uppnått sitt syfte att bidra till en mer varsam och omsorgsfull utveckling av våra småhus- och villaområden. Färdigställandet av programmet för City är också något mycket positivt som kommer ske under året.

Stadsbyggnadskontoret är en av de viktigaste aktörerna i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart och klimatsmart Stockholm och vi ser därför fram emot att ta del av redovisningen av nämndens nya miljöhandlingsplan. De gröna strukturerna behöver fortsatt värnas och utvecklas i staden då de bidrar med bevarande av biologisk mångfald, höga rekreativa värden och robusta system i samband med de påfrestningar klimatförändringarna ger upphov till. Klimatarbetet och arbetet med vattenfrågor behöver fortsatt få genomslag i planeringen och arbetet med att behålla vattnet i landskapet, exempelvis genom skydd av våtmark, utvecklas. Arbetet med att inrätta och utreda naturreservat, i enlighet med stadens budget, ska fortgå och vi ser fram emot att resultatet av utredningen av lämpliga biotopskyddsområden kan presenteras. Kontoret har gjort ett viktigt arbete med att ta fram en vägledning för solceller. Vägledningen ska nu utvärderas och vi kan se om den uppnår syftet med att tydliggöra regelverket kring solceller och bidra till en förenklad process för den sökande.

Stadsbyggnadsnämnden ska verka för att Stockholm utvecklas med både klassisk och nytänkande arkitektur, med respekt för stadens historiska karaktär och särart, och med stöd av byggnadsordningen och arkitekturpolicyn. Nämnden ska planera utifrån kvarteretsstadens kvaliteter med innergårdar och levande bottenvåningar för att skapa goda boendemiljöer och ett attraktivt stadsliv. Med respekt för befintliga värden ska nämnden vidare ha en positiv hållning till seriellt byggande i syfte att förkorta byggprocessen.

Behovet av fler bostäder mer särskild service LSS/SoL är stort och det är därför angeläget att nämnden efter behovsanalys och beställning av ansvarig nämnd fortsatt medverkar i planeringen av byggandet av fler sådana bostäder.

Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Under föregående mandatperiod bedrev den rödgrönrosa majoriteten ett framgångsrikt arbete för att åstadkomma ett mycket stort antal nya bostäder, med särskilt fokus på fler hyresrätter. Detta resulterade i att allt från markanvisningar till antagna detaljplaner ökade kraftigt och att byggtakten till och med översteg den under miljonprogrammets tid. Antalet godkända detaljplaner omfattade drygt 30 000 lägenheter under dessa år i stadsbyggnadsnämnden, trots att ca 2000 lägenheter ströks eller sköts fram i tiden av de grönblå, efter valet år 2018.

Tyvärr ser vi nu en fortsatt negativ trend i stadsbyggnadsprocessen. Den kraftigaste nedgången är inom måluppfyllelsen för antagna/godkända bostäder i detaljplan. Detta är allvarligt. Från en tidigare uppåtgående trend till år 2018, med ökade antalet bostäder i planer har utvecklingen sen valet vänt åt fel håll. De uppsatta årsmålen för bostäder inom detaljplan har misslyckats kraftigt med flera tusen bostäder varje år och under grönblå ledning har staden nu en upparbetad ”skuld” på över 10 000 bostäder, i jämförelse med vad som utlovats.

Ett för lågt antal bostäder beslutade inom staden kommer att påverka bostadsbyggandet negativt under många år framöver. Detta då stadsbyggnadsprocessen är lång och det krävs ett jämnt och högt godkännande av bostäder i varje steg av processen. Förmågan att leverera på de ambitioner som majoriteten ställt upp i verksamhetsplanen kan uppenbart ifrågasättas, agerandet som nu lett till färre antal bostäder borde leda till självkritik av det nuvarande styret.

Vi anslår i vårt budgetalternativ mer resurser, redovisar ambitionen att bygga mer och åtgärder för ett mindre segregerat stad. Detta genom att bland annat jobba vidare med översiktsplanens ambitioner med strategiska samband samt att öka ambitionen för de allmännyttiga bostadsföretagen. Därtill måste staden skyndsamt börja planera för Bromma parkstad nu när nedläggningen av flygfältet i praktiken är en tidsfråga. Detta obstrueras av kommunledningen idag.

Socialdemokraterna har högre ambitioner och vi har historiska bevis på att detta är möjligt att uppnå med bättre samverkan mellan berörda förvaltningar och större politiskt engagemang. Vi vill fortsätta arbetet för att Stockholm ska vara en stad för alla. En stad som håller samman med höga ambitioner för ekologisk, ekonomisk och demokratisk

hållbarhet. Vi har visat att Stockholm kan bättre och vill visa det igen.

Ersättaryttrande

Mikaela Karlsson (Fi) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Om jag hade haft rösträtt hade jag föreslagit:

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå stadsbyggnadskontorets förslag till beslut.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att stadsbyggnadskontorets ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta ersättaryttrande samt Feministiskt initiativs budget för Stockholms stad, samt att därutöver anföra följande:

Med ett år kvar till valet kan vi konstatera att 2022 blir ytterligare ett förlorat år för hyresgäster i hela Stockholm, med fortsatta utförsäljningar av allmännyttan och ett bostadsbyggande som drivs av privata byggentreprenörer. Feministiskt initiativ har en annan inriktning i politiken, bortom den grönbå majoritetens skattesänkningar och nedskärningspolitik.

Stockholm ska vara en öppen stad där alla människor kan leva och bo. Bostäder är en mänsklig rättighet och inte en handelsvara, och det är med oro vi läser om byggaktörsdrivna planprocesser. När Feministiskt initiativ och våra samarbetspartier styrde gjordes det många satsningar särskilt i ytterstaden för att främja en stadsutveckling där invånarnas delaktighet har varit en förutsättning för utveckling i fokusområdena. Vi ser en risk i och med majoritetens strama budget innehållande generella effektiviseringar att denna dialog ges mindre utrymme. Inledningen berättar att målet med stadsutvecklingen är ett högt bostadsbyggande med trygga, attraktiva, tillgängliga och levande stadsdelar som ska utvecklas i dialog med stadens invånare, men det blir inte tydligt i de faktiska ärenden. För att bidra till ett Stockholms som håller samman, är det nödvändigt att staden har det fulla ansvaret för planprocesserna och att beslut drivs av invånare och utifrån deras behov. Att privata aktörer tar över detta ansvar, om än avgränsade delar, medför många frågor om hur väl staden kan ansvara för samrådsprocesser, samverkan mellan förvaltningar och själva myndighetsutövandet.

Att uppnå målet 11 i Agenda 2030 att göra städer och bosättningar inkluderande måste den borgerliga majoriteten göra mer än bara tänka på siffror när det gäller nybyggda hus, och fokuset bör därför ligga på Stockholmshusen och hyresrätter med rimliga hyror. "Hyresrättspushen" kan inte bara drivas av privata byggaktörer, och de allmännyttiga bostadsbolagen måste få fler kontrakt.

Det som är positivt med verksamhetsplanen är att majoriteten kommer fortsätta arbetet kring integrerade barnkonsekvensanalyser som drogs igång under det rödgrönrosa styret, men i verksamhetsplanen anges att integrerad barnkonsekvensanalys kommer användas bara i utveckling av skolmiljöer. Vi menar att denna metod även bör prövas i utformning av andra offentliga rum.

Stadsbyggnadsnämnden berörs även av mål 5 i Agenda 2030, att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt, men det nämns inte i verksamhetsplanen. Kvinnor nämns inte alls i någon mening faktiskt, och kvinnor måste centreras i planeringen av en jämställd stad. När Feministiskt initiativ var med och styrde Stockholm drev vi igenom att staden skulle göra en utredning om kvinnors makt och inflytande i ytterstaden. I majoritetens verksamhetsplan nämns inte feministisk stadsplanering (och inte heller finns det tydliga ambitioner på det här området), och enligt Agenda 2030 har regeringen "formulerat en uttalat feministisk politik som innebär att jämställdhet ska spela en avgörande roll". Feministiskt initiativ vill att tjejer, kvinnor och hbtq-personer ska kunna röra sig obehindrat i stadens offentliga utrymmen oavsett tid på dygnet, och att våldsutsatta kvinnor ska ha förtur i bostadskön. Stadsplaneringen och trygghetsarbetet ska utgå från ett jämställdhets- och barnperspektiv för att skapa trygga stadsmiljöer.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.

§ 3

**Revidering av delegationsordning för
stadsbyggnadsnämnden, Dnr 2018-04960-00**

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna förslag till reviderad delegationsordning för stadsbyggnadsnämnden i enlighet med bilaga 1 till stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att listade ärenden och ärendegrupper i delegationsordningen delegeras till stadsbyggnadsdirektören.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att stadsbyggnadsdirektören får rätt att vidaredelegera listade ärenden och ärendegrupper till annan anställd på så sätt som framgår av delegationsordningen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 6 december 2021.

Bil § 3

Tjänsteutlåtandet avser förslag till revidering av delegationsordning för stadsbyggnadsnämnden.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 4**Val av ledamöter till namnberedningen för år 2022,**

Dnr 2021-15852-01

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att välja Olle Zetterberg till ordförande i namnberedningen för år 2022.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att välja Joakim Larsson (M) och Maria Hannäs (V) till politiska representanter till namnberedningen för år 2022.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att välja Ivan Fredriksson, Eva-Karin Gyllenberg, Pontus Dahlstrand, Maria Bylin, Frida Starck Lindfors, Mats Hayen och Elin Pihl till ledamöter i namnberedningen för år 2022.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 8 december 2021.

Bil § 4

Tjänsteutlåtandet avser val av ledamöter till namnberedningen för år 2022.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 5

Södermalm 1:23, Södermalm, Dnr 2021-00880-575

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande som yttrande till mark- och miljödomstolen.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 13 december 2021.

Bil § 5

Tjänsteutlåtandet avser yttrande till mark- och miljödomstolen i mål nr. P7186-21, avdelning 3, mark- och miljödomstolen rörande rivning av pontonbadhus på fastigheten Södermalm 1:23 i stadsdelen Södermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Underrättelse

Mark- och miljödomstolen ska underrättas om beslutet.

§ 6

Del av Vällingby 4:1 m.fl, Nälstastråket, Nälsta, Vinsta och Vällingby, Dnr 2020-09138-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete samt att därutöver anföra följande:

Den grönbå majoriteten ställer sig bakom förslaget att pröva möjligheten att tillskapa nya bostäder i form av radhus och flerbostadshus samt en skola i området. Planförslaget befinner sig i ett tidigt skede och det är fortsatt många frågor rörande exempelvis kulturmiljö, naturvärden och vatten som behöver utredas vidare under det kommande planarbetet i enlighet med vad som framgår av stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande. Vår bedömning är att det är möjligt att pröva föreslagen exploatering om 440 nya bostäder i detta tidiga skede, men konstaterar att vi kommer behöva vara beredda på att sänka exploateringsgraden om den visar sig inte vara möjlig att genomföra. Exploateringen får inte öka från den nu föreslagna nivån. Stort fokus bör ligga på att bibehålla goda boende- och närmiljöer för befintliga likväl som för tillkommande bostäder.

Nälstastråket som löper genom område B är ett populärt rekreationsstråk och det bör övervägas huruvida bebyggelse i den här delen ska utgå. De fåtal bostäder som planeras där behöver vägas mot behovet av att behålla grönmark och rekreationsstråket för de boende i området samt fullgod hantering av skyfall och dagvatten. Möjligheten att bebygga område A och C behöver vidare utredas nogsamt och prövas utifrån både översvämningsrisker och naturvärden. Detta som ett led i kontorets arbete med klimatanpassad dagvattenhantering. Nälstastråket är ett viktigt ekologiskt spridningsstråk i Stockholm och utgör en viktig del av den gröna infrastrukturen som gynnar biologisk mångfald i vår stad.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 11 november 2021.

Bil § 6

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Nälstastråket, del av Vällingby 4:1 m.fl. i stadsdelarna Nälsta, Vinsta och Vällingby. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD) föreslår (se beslutet).
- 2) Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar i huvudsak i enlighet med förvaltningens förslag samt att därutöver anföra följande:

Tillskottet av skola och nya bostäder är positivt. Behovet i Stockholm av hyresrätter är väldigt stort och en av stadens stora utmaningar, därför är det positivt att det föreslås tillkomma nya hyresrätter med detta förslag, även om vi gärna hade sett att en ännu större andel av de nya bostäderna vore i form av hyresrätter.

Det är viktigt att kommande utveckling av den delen av Nälstastråket som är allra närmast Vinstavägen sker på ett sådant sätt att så mycket som möjligt av det befintliga parkstråket med dess ekologiska samband och rekreationsstråk bevaras. Områdets kvaliteter som gör det till en attraktiv och levande plats ska värnas, samtidigt som nya värden tillförs.

För att skapa levande gaturum längs Vinstavägen och Skattegårdsvägen så är det viktigt att det verkligen blir lokaler i bottenplan på tillkommande flerbostadshus, och att dessa lokaler bevaras på sikt genom att vara del av detaljplanen.

Speciellt det föreslagna Kvarter A är placerat i ett område som vattenfylls vid regn, och det bildas en naturlig is där

om vintrarna för skridskoåkning just genom att vattnet samlas där. Vid fortsatt planering är det av största vikt att geologiska och dagvattenmässiga förutsättningar för nybyggnad i detta område klargörs tidigt, samt att dagvattenhanteringen ges stor vikt och att de lärdomar som tagits till exempel från Norra Djurgårdsstaden används här så att det verkligen säkerställs att det blir bra, hållbara och trivsamma dagvattenlösningar i det nya området.

Det är synd att Kvarter B beskrivs så kortfattat i ärendet. Det angivna området sträcker sig långt i väst-östlig riktning, och en privatisering av hela det området med radhus skulle innebära att idag viktiga och populära gång- och motionsspår helt skärs av. Genom att korta sträckan så att den går från Vinstavägen och fram till befintlig gångbro så ges möjlighet för att åtminstone en stor del av idag befintliga gång- och motionsspår fortsatt kan användas och det är möjligt att röra sig fritt på bägge delar av bäcken.

I Kvarter C finns idag en av få återvinningsstationer i området belägen, det är viktigt att ny plats planeras in för denna med bra angränsning från närliggande kvarter.

För den föreslagna skolan i Kvarter G är det viktigt att skolgården planeras väl redan i tidigt skede, och att det möjliggörs med tillräckligt stora uteytor för eleverna i enlighet med Boverkets rekommendationer.

- 3) Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD).

Reservation

Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Sara Stenudd m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Detta utredningsarbete innebär att man prövar om en byggnation i området är möjligt samt genomför en utredning om en kvalitativ utveckling av det befintliga Nälstastråket. Det handlar om ett rekreationsstråk med nya mötesplatser, bevarade ekologiska samband samt nya gång- och cykelkopplingar. Nälstastråket besöks dagligen av människor som promenerar både på fältet och på gångvägarna runt, cyklar på cykelvägarna, använder utegymmet eller som kommer dit och motionerar med sin hund på friare ytor. På vintern åker man långfärdsskidor över fältet, både unga och äldre. Fältet används dessutom flitigt av de kringliggande förskolorna samt av både Nälstaskolans och Vällingbyskolans skol- och fritidsverksamhet. Fältet har dagligen besökare som kommer dit av olika anledningar och utför olika aktiviteter, och det uppskattas mycket av medborgarna i området.

Utöver detta behöver man se över behovet av att bygga ut Nälstaskolan till en F-9 skola vilket Vällingbyskolan redan är. Nälstastråket har potential att förtätas med nya bostäder, samtidigt som det befintliga grönområdet bibehåller höga rekreationsvärden med hög tillgänglighet för allmänheten. Positivt är också att en god tillgång finns till både kollektivtrafik och annan infrastruktur i området. Detta innebär ett effektivt markutnyttjande som väl överensstämmer med både byggnadsordningen och de miljöambitioner staden generellt har.

Socialdemokraterna välkomnar fler bostäder i en stad som ständigt växer men det måste dock ske på ett så ansvarsfullt sätt så att man tar hänsyn till rekreationsmöjligheter och naturupplevelser som Nälstastråket bidrar med. Vi ser också att det är av största vikt att en fortlöpande dialog förs med boende för att få goda uppslag och idéer som kan utgöra en bra grund för en bra utveckling av området. Bostäder behöver byggas men det är också väsentligt att det finns naturområden att besöka i området där man bor. Allt detta är viktigt i det kommande programarbetet för att åstadkomma en så stor acceptans som möjligt för stadsutveckling på platsen, detta också i enlighet med den översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige år 2017.

Ersättaryttrande

Mikaela Karlsson (Fi) instämmer i förslag från Sara Stenudd m.fl. (V).

§ 7

Del av Södermalm 5:2, Södermalm, Dnr 2021-14212-54**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD) och Sara Stenudd m.fl. (V):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete, i huvudsak i enlighet med stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, påbörjas.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att område A ska utgå samt att därutöver anföras följande:

Stockholm ska vara en stad för alla i livets samtliga skeden. Äldre ska kunna bo kvar i den stadsdel där de bor eller där de själva önskar bosätta sig. Enligt stadens övergripande äldreboendeplan kommer det att behövas 870 nya platser i innerstan till 2040, varav 300 behövs på Södermalm. Eftersom det är mycket svårt att hitta lämpliga platser för möjlig nyproduktion av äldreboenden i innerstan är det angeläget att pröva möjligheten att tillskapa boenden för äldre på Södermalm.

Eriksdalslunden, som består av parkmark, är en viktig entré till kolonilottsområdet. Med anledning av de höga natur- och kulturmiljömässiga värdena anser inte den grönbå majoriteten att det är lämpligt att gå vidare med att pröva möjligheten för bebyggelse i område A. Område A ska därför utgå.

Område B, längs med Gräsgatan, upplevs i dag som en plats med lägre vistelsevärden. Ett tillskott av bostäder skulle kunna stärka vissa värden och skapa en vistelsemiljö med ökad trygghet. Vi ställer oss därför positiva till att pröva möjligheten att uppföra ett boende för äldre i område B längs med befintlig gatustruktur, under förutsättning att detta inte inkräktar på kolonilottsområdet. Såsom framgår av stadsbyggnadskontorets yttrande behöver platsens komplexa förutsättningar utredas vidare under planprocessen för att se vad som är möjligt att bygga.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 11 november 2021.

Bil § 7

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av del av Södermalm 5:2 i stadsdelen Södermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD) och Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Platsen är väl vald för uppförande av nya bostäder. Föreslaget innehåll, – vård/omsorgs- och seniorbostäder., är även lämpligt. Vi ser även positivt på att markanvisning ges till Blomsterfonden, som har ett stort antal liknande bostäder i närheten. Särskilt det ena området, fastigheten längs Ringvägen, kan bedömas vara lämplig för ny bebyggelse, eftersom ny bebyggelse i detta läge kan få en bullerdämpande effekt vad gäller parkmark och kolonilotter nedanför. Den andra fastigheten, vid Gräsgatan, kan inte sägas bidra till denna typ av förbättring av den lokala miljön.

Sverigedemokraterna i Stockholm stad har redan låtit ta fram ett förslag till äldreboende på fastigheten längs Ringvägen. Detta förslag ger fler bostäder än detta och består av ett U-format kvarter av liknande form som Kvarteret Halmen strax intill. I vårt förslag uppförs nya bostäder längs hela sträckningen längs Ringvägen, dvs från Kvarteret Halmen fram till Clarion hotell och konferens.

Eftersom stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att det kan vara lämpligt att pröva ny bebyggelse på denna plats är det naturligt att kontorets kommande bebyggelseförslag och det redan framtagna förslaget tillställs nämnden för vidare beredning. Här finns även ett utmärkt tillfälle, att utan någon merkostnad för staden pröva modellen där alternativa planförslag ställs ut parallellt. Ett sådant förfarande har tidigare av kontoret förklarats vara alltför dyrt, dvs att kontoret ej har de tidsmässiga eller ekonomiska resurserna för att ta fram parallella planförslag.

Denna invändning, kan i och för sig framstå som märklig, i skenet av dels demokratiska hänsyn och dels vad det kostar att ta fram en skiss till ett projekt jämfört med vad det kostar att förverkliga ett projekt. Men eftersom det redan existerar ett tydligt illustrerat projekt, kan staden i detta ärende helt bortse från kostnaden för att ta fram flera förslag. Vi ser således inga varken juridiska, tidsmässiga, demokratiska eller ekonomiska hinder mot att inför nämnden – och om nämnden så beslutar även gentemot allmänheten under samråd – låta två förslag till bebyggelse på denna plats presenteras.

I planarbetet skall kontorets kommande bebyggelseförslag presenteras parallellt med det redan föreliggande förslaget till vård/omsorgsboende och seniorbostäder. Vi vill även påpeka att den framtagna tidsplanen, med samråd först i februari 2023 och med planerat antagande först i april 2024 kan synas vara lite väl lång. Det bör inte vara omöjligt att ta fram förslag och därefter genomföra samråd under år 2022. Bostadsbristen i Stockholm är fortfarande svår. En oroande effekt av detta är att fler väljer att flytta ifrån Stockholm. Det hotar stadens ekonomiska och sociala hållbarhet och skapar stora problem för många hushåll och företag. Att låta det gå ett helt år innan ett relativt okomplicerat planförslag går ut på samråd är helt enkelt inte acceptabelt.

Ambitionsnivån måste höjas. Det gäller både tidsplaner, arkitektur och den demokratiska processen. Vi emotser gärna en dialog med kontoret om varför denna plan avses ta så lång tid, så att orsakerna till kontorets planerade tidsplan i detta (och även i andra) projekt förhoppningsvis kan åtgärdas. Om det handlar om begränsade resurser eller formella hinder, vore det värdefullt att få en presentation av dessa faktorer, för eventuell framtagande av åtgärdsplan.

- 3) Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD) och Sara Stenudd m.fl. (V).

Reservation

Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Sara Stenudd m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vänsterpartiet anser inte att det bör byggas i Eriksdalslunden, utan vi hade helst sett att vi återgick till planerna för en ihopbyggnad på norra sidan av Ringvägen, nuvarande Blomsterfonden, som det fanns planer på enligt tidigare start PM.

Vänsterpartiet anser dock att ett smalt, något längre hus, längs med Gräsgatan, för att uppnå samma antal vårdplatser, kan genomföras men inte det vid Ringvägen.

§ 8

Del av Hjorthagen 1:1 m fl., Hjorthagen, Dnr 2021-14449-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 18 oktober 2021.

Bil § 8

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av del av Hjorthagen 1:1 m.fl. i stadsdelen Hjorthagen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att bordlägga ärendet.

§ 9

Sommaren 10 m.fl., Södermalm, Dnr 2021-14709-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Fredrik Lindstål (C),

Mikael Valier (KD), vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas samt att därutöver anföra följande:

Den blåklassade Hovings malmgård har synnerligen högt kulturhistoriskt värde, framförallt som representant för platsens industriella historia. Malmgården behöver restaureras och förslaget innebär en tänkbar lösning som behöver utredas under det kommande planarbetet.

Förslaget innebär att möjligheten att komplettera fastigheten med vård- och trygghetsboendeplatser på den södra sidan prövas. Det skulle innebära att malmgårdens front, med parken framför, skulle bevaras och fortsatt vara frilagd och tillgänglig för allmänheten. Planarbetet, som ska ske genom ett utökat förfarande, befinner sig i ett tidigt skede och det är många frågor, såsom volymer och gestaltning, påverkan på den kulturhistoriska miljön och översvämningsrisker, som behöver utredas vidare under det kommande planarbetet. Även siktlinjerna från parken ner mot vatten är viktiga att beakta och lösningar som främjar genomsiktighet i bebyggelsen behöver också utredas vidare. Det är positivt om det är möjligt att ha en publik verksamhet i malmgården som kan nås från parken.

Stockholm ska vara en stad för alla i livets samtliga skeden. Äldre ska kunna bo kvar i den stadsdel där de bor eller där de själva önskar bosätta sig. Enligt stadens övergripande äldreboendeplan kommer det att behövas 870 nya platser i innerstan till 2040, varav 300 behövs på Södermalm. Att hitta en hållbar och långsiktig lösning för Hovings malmgård har varit en angelägen fråga för stadsbyggnadsnämnden under mandatperioden, och vi väljer därför att gå vidare och pröva förevarande förslag som inte bara skulle rädda malmgården men som också kan bidra med att tillskapa ett nödvändigt tillskott av särskilda bostäder för äldre i innerstan.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 11 november 2021.

Bil § 9

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Sommaren 10 m.fl. i stadsdelen Södermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD), vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Cecilia Obermüller (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avbryta planarbete samt att därutöver anföra följande:

Hovings malmgård, där byggnad såväl som fastigheten är blåklassad, dvs. en skyddad kulturmiljö och fastigheten är kulturresevat, har synnerligen högt kulturhistoriskt värde, bland annat som representant för platsens industriella historia.

Malmgården behöver restaureras, men förslaget innebär tyvärr inte en acceptabel lösning. Planen strider mot den av staden senast antagna översiktsplanen samt är också i strid med strandskyddsbestämmelser och skulle kräva dispens från dessa.

Hovings malmgård behöver restaureras och får gärna i framtiden ges ett publikt ändamål. Parkerna runt gården bör även fortsatt vara öppna för allmänhet och förskolors behov av grönska med tanke på den täta bebyggelsen i de nytilkommande bostadskvarteren bredvid.

Nämnden menar att frågan om fler vård- och trygghetsboendeplatser behöver lösas inom andra projekt, såsom t.ex. inom Slakthusområdet och Årstafältets planerade bebyggelse.

- 3) Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Byggnaden Hovings malmgård är blåklassad av Stadsmuseet. Blått är den högsta klassen och omfattar bebyggelse av synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Malmgårdens höga kulturvärde består framför allt i dess historiska roll som malmgård och som representant för platsens industriella historia. Ytan nordväst om byggnaden är en historiskt betydelsefull del av miljön varåt också

byggnadens representativa del varit vänd. Byggnadens vattennära läge har präglats av industriella faktorer med bebyggelse tätt intill.

Platsen utgör i dag en värdefull kulturmiljö och nya tillskott till platsen ska studeras och vägas mot påverkan på den kulturhistoriska läsbarheten.

Planarbetet ska inledas med en analys med särskild inriktning på kulturmiljön som tydliggör förutsättningar för kommande bebyggelse. Utifrån bedömningen ska förutsättningar för planarbetet preciseras. Placering, volym samt i förlängningen utformning ska studeras nogsamt i förhållande till närliggande bebyggelse, kulturmiljö och stadsbild. Huvudsaklig inriktning ska med omsorg väljas med utgångspunkt från stadens byggnadsordning och med en tydlig gestaltningsidé.

Platsen som helhet och befintlig byggnad innehar särskilt kulturhistoriskt värde. Planförslaget strider mot principer angivna i översiktsplanens förhållningssätt till riksintresse för kulturmiljövården.

Varje nytillkommen byggnad, särskilt i kulturhistoriskt värdefulla miljöer, bör skapa en bättre, vackrare omgivning och stadsmiljö. Planförslaget präglas av en vilja att skapa så mycket ny bebyggelse som möjligt inom, i första hand, den fastighet som ägs av JM, Sommaren 10. Volymerna utgår inte från malmgårdens placering och värde. Vi ser inte negativt på kompletteringar i känsliga lägen, men sådana bör göras efter en genomarbetad analys om omgivningen. Detta har inte gjorts.

Däremot ser vi positivt på planförslagets volymer och arkitektur, vilka anpassats till den värdefulla miljön. Vid en förnyad plan för en större del av området är det lämpligt att ta den äldre och numera rivna bebyggelsen som en viktig utgångspunkt, dvs. undersöka möjligheterna att återuppföra riven bebyggelse eller att använda kulturhistoriska utredningar och dokumentation som utgångspunkt, se nedan. Ett återskapande av hela eller delar av trädgården bör också tas i beaktande. Särskilt när fler grönytor kommer att behövas när området får hela sju nya kvarter.

Stadsutvecklingsenheten avstyrker i sitt remissvar förslaget, med hänvisning till PBL, gällande detaljplan samt stadens eget förhållningssätt i översiktsplanen. Dessa synpunkter bör beaktas i ett eventuellt fortsatt planarbete som bör anlägga ett tydligare helhetsperspektiv och med ett

antikvariskt synsätt på eventuell nybyggnation.
Stadsutvecklingsenheten skriver bland annat:

”Riksintressets värdekärnor pekar vidare på byggnadens kulturhistoriska värde som bevarad malmgård från den tidiga industrialiseringsfasen och som berättar historien om staden och ger området stark identitet. Staden har därmed vid flera tillfällen tagit ställning till det höga kulturhistoriska värdet av byggnaden.
Stadsutvecklingsenheten bedömer att ett förslag som innebär att vidbygga malmgården med förbindelsegångar innebär en förvanskning av byggnadens kulturhistoriska värde som solitär. Den bebyggelse som tidigare har funnits på platsen var intimt förknippad med den ursprungliga verksamheten och kulturmiljön på platsen. Den enda resten från dåtidens industrimiljö och levnadsvillkor är idag huvudbyggnaden och den ska enligt stadsutvecklingsenheten upplevas som en solitär med omgivande trädgårdar.”

Vi menar att eventuella kompletteringar på denna plats dock skulle kunna göras, om ett mer antikvariskt synsätt tillämpas. Ett förnyat planarbete bör inledas, som tar de höga kulturhistoriska värdena som utgångspunkt. Ett sådant arbete bör göras med en helhetssyn, som även inbegriper bland andra fastigheterna Sommaren 11 (Vita huset) och Gröna Gården 1 vid Emelies Gata, samt den mark som är i stadens ägo längs Tegelviksvägen – kopplingen mot Värmdövägen. Här skulle kunna finnas möjlighet till ett betydligt större tillskott av bostäder med gröna innergårdar, uppförda med arkitektur inspirerad av kulturbyggnaderna i området, och inte minst den tidigare bebyggelse som numera är riven.

Fortsatt planarbete bör ha som fokus att malmgårdens huvudbyggnad ses som en viktig del i en större historisk helhet, inte enbart en fastighet på vilken det gäller att trycka in så mycket bebyggelse som möjligt. Följande skrivning från Kulturförvaltningen, stadsutvecklingsenheten, kan vara en lämplig utgångspunkt för ett sådant planarbete:

”Fastigheten är markerad med blått på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta. Det betyder att fastigheten har ett synnerligen stort kulturhistoriskt värde. För blåmarkerade fastigheter kan PBL (Plan- och bygglagen) 8:e kap, 13, 14 och 17 §§ tillämpas, vilket innebär att bebyggelsen inte får förvanskas, att underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadens kulturhistoriska värden, att underhållet ska utföras så att de

särskilda värdena bevaras, att ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag samt med tillvaratagande av byggnadens kulturhistoriska värden.”

Vi förordar varsamhet med kulturarvet men menar att ett återuppförande av riven bebyggelse eller nytillskott direkt inspirerad av kulturarvet kombinerar de två intressena varsamhet och utveckling.

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD), vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V).

Reservation

Cecilia Obermüller (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 10

Valparaiso 2 m.fl., Ladugårdsgärdet, Dnr 2021-14909-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 december 2021.

Bil § 10

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Valparaiso 2 m.fl. i stadsdelen Ladugårdsgärdet.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Den grönbå majoriteten ser mycket positivt på Värtahamnens fortsatta utveckling och att vi nu kan påbörja planarbetet för Valparaiso som ska realisera visionen om stad och hamn i samverkan. Det är angeläget att under planprocessen arbeta med bullerfrågan så att Hamnens och Stockholms Exergis verksamheter kan fortlöpa. Det är också viktigt att det inte sker några intrång i Finlandsparken, utan att den bevaras som park i sin helhet.

Vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är allvarligt att staden inför denna startpromemoria inte har fått några besked av de blågröna styret i regionen ifall kollektivtrafikförsörjningen i området skall ske med spårväg eller en busslösning. Hela 6 miljarder i investeringsmedel togs förra året bort av de blågröna styret, utan besked om hur kollektivtrafikförsörjningen av denna tät befolkade stadsdel skall ske. Att staden då samtidigt planerar för en spårväg och inrättar reservat för denna, utan att regionen under överskådlig tid är beredd att genomföra investeringarna, riskerar innebära en försening av planeringsprocessen liksom en omfattande kapitalförstöring från stadens sida. Det handlar både om att antalet byggrätter blir färre samt exploateringskontoret tvingas investera i omfattande markarbeten, broar, mm, kanske helt förgäves. Spårtrafik är att föredra av kapacitetsskäl men även en stomnätlösning med busstrafik kan fungera väl i området. Den sistnämnda behöver dock en bussterminal någonstans i Norra Djurgårdsstaden/Loudden.

Att staden inte är mer politiskt aktiv i denna fråga gentemot regionen är både förvånande och upprörande. Men det överensstämmer å andra sidan väl med den passivitet som gäller inom många politikområden i staden där politiska förhandlingar med regionen eller staten är en förutsättning för att driva stora infrastrukturprojekt framåt i Stockholmsregionen. Detta förhållande kommer tyvärr försvåra planprocessen.

Ersättaryttrande

Mikaela Karlsson (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S).

§ 11

Del av Smedsbacken och Bremen m.fl., Ladugårdsgärdet,
Dnr 2021-02493-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 10 december 2021.

Bil § 11

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av del av Smedsbacken och Bremen m. fl. i stadsdelen Ladugårdsgärdet.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD), vice ordförande Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

I kommande planarbete är det lämpligt att pröva några olika typer av utformning av den nya bebyggelsen. Presenterad modellbild visar en relativt enahanda och monoton bebyggelsegruppering med ett stort antal höga lameller. Det kan även vara lämpligt att undersöka möjligheterna att göra påbyggnader på exempelvis TV4:s byggnad, för att utreda eventuella fördelar med att låta en större del av befintlig verksamhet och/eller bebyggelse vara kvar.

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Reservation

Peter Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordförande Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C) och Mikael Valier (KD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi ser positivt på att pröva en utveckling av området vid Tegeluddsvägen som kan bidra till att öka stadsqualiteterna på platsen. Genom utvecklingen av Värtahamnen kommer området få en mer central placering och bli en viktig länk mellan Norra Djurgårdsstaden och omgivande stadsdelar. En förlängning av Värtavägen från Tegeluddsvägen till kvarteret Valparaiso skulle bidra mycket positivt till områdets utveckling.

Med hänsyn till kulturhistoriska och miljömässiga värden har den grönbå majoriteten en restriktiv hållning till rivning. Möjligheten att uppnå planens syfte genom en påbyggnad, exempelvis i trä, av TV4-byggnaden, istället för rivning bör därför utredas under det kommande planarbetet. Om rivning ändå behöver ske är det önskvärt att en koldioxidbudget tas fram och redovisas inom ramen för planarbetet.

Vi ställer oss bakom kontorets förslag att ny bebyggelse ska ta sin utgångspunkt i gårdesbebyggelsens gestaltning och uttryck. Goda boendekvaliteter och luftighet mellan den tillkommande bebyggelsen behöver därför också beaktas. Hur parkeringsbehovet ska tillgodoses behöver utredas vidare under processen.

Inom planområdet löper ett vitalt spridningssamband som kopplar samman Nationalstadsparkens ekologiska infrastruktur. Det finns även värdefulla ekar inom området och i den angränsande Finlandsparken. Det är angeläget att det vitala spridningssambandet skyddas och beaktas under den fortsatta planeringen och åtgärder som kan stärka sambandet ska utredas vidare. Områdets ekologiska värdebärare behöver utredas nogsamt för att säkerställa dess funktion.

§ 12

Barkborren 6, Hammarbyhöjden, Dnr 2020-03000-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet för omarbetning så att verksamhetslokalen kan bevaras samt att därutöver anför följande:

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för cirka 40 nya bostäder genom en tillbyggnad av en vinkelbyggnad med lokaler i bottenvåningen. Tillbyggnaden förutsätter rivning av den lägre vinkelbyggnaden som idag innehåller en verksamhetslokal där en musikstudio är hyresgäst.

Musikstudion har bedrivit verksamhet i lokalerna sedan 1960-talet och är en av få studios i Stockholm som fortfarande har möjlighet att spela in stråkorkestrar, jazz-storband och rockband. Musikstudion är en del av det svenska musikundret och har de senaste 50 åren producerat låtar med både svenska och internationella artister.

Verksamhetslokalen är väl använd och bidrar till områdets kulturhistoria och en levande stadsmiljö. För att möjliggöra fortsatt verksamhet i lokalen är det angeläget att pröva om det är möjligt att komplettera fastigheten med bostäder utan rivning. Stadsbyggnadsnämnden återremitterar därför förslaget för omarbetning med syftet att verksamhetslokalen kan bevaras.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 11 november 2021.

Bil § 12

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Barkborren 6 i stadsdelen Hammarbyhöjden. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag att återremittera ärendet.

Ersättaryttrande

Mikaela Karlsson (Fi) instämmer i nämndens förslag.

Vid protokollet

Sara Högne